

FÆNGSELSBETJENTE RYKKER IND I SJÆLSMARK KASERNE

De kommende fængselsbetjente på Udrejsecenter Sjælsmark skal finde kreativiteten og pionerånden frem, når de i det nye år bliver omdrejningspunktet i en ny institutionstype med 25 fængselsbetjente.

Af Andreas Graae

I februar slår et nyt center op i de gamle barakker på Sjælsmark Kaserne, og det bliver hverken en varetægts- eller afsoningsinstitution, men et asylcenter, hvor der gælder helt andre regler for opgavevaretagelsen end på naboinstitutionen Ellebæk.

Modsat på Ellebæk, der huser frihedsberøvede asylansøgere, er beboerne på Sjælsmark nemlig ikke fængslede. De har ikke gjort noget kriminelt, men er blot afviste asylansøgere, der venter på at komme hjem.

Fængselsbetjentene skal som det primære personale sikre orden og tryghed for beboere og lokalsamfund. Det bliver en spændende opgave og en god mulighed for variation i arbejdet, siger viceinspektør Lars Rau Brysting, som har ansvar for det nye center.

”Jeg ser det helt klart som en stor fordel for betjentstanden. Nu får de mulighed for at udfolde deres faglighed på en helt ny måde inden for nogle helt nye rammer. Her er chancen for at få variation i jobbet og samtidig være med til at starte noget nyt op fra bunden.”

Det vil ifølge viceinspektøren være attraktivt for de betjente, som godt kunne tænke sig et arbejdsmiljø med færre daglige konflikter: ”Jeg tror, der er mange betjente rundt omkring, som er presset over at skulle være i konstant højt beredskab. Nu får de mulighed for at lave det, de er uddannet til, men uden det pres og de konflikter, de ellers oplever i dagligdagen.”

Udrejsecenteret placeres på den tidligere Sjælsmark Kaserne i Hørsholm. På længere sigt skal det huse mellem 400 og 700 beboere, som er afviste asylansøgere eller andre udlændinge, der står over for udsendelse.

DE SKAL VÆRE PRAKTISKE, ENERGISKE, OPFINDSOMME

I starten vil arbejdsopgaverne for fængselsbetjentene være af meget praktisk karakter. Derfor skal man være indstillet på at tænke kreativt og finde løsninger på problemerne, efterhånden som de opstår.

Den centrale opgave bliver at holde ro og orden i centret. Betjentene skal blandt andet føre tilsyn med enkelte personer, se efter om de har det godt, eller om de kan give anledning til problemer. De skal føre tilsyn med, at værelser og faciliteter er til at leve i. Og endelig skal de via adgangskontrol holde styr på at, det er de rigtige mennesker, der går ind og ud.

”Alt det er jo noget, som fængselsbetjentene har fuldstændig styr på, så på den måde vil de ikke blive mødt med noget, de ikke kan i forvejen. Men de skal vænne sig til, at det hele kører på en ny

måde og være forberedt på, at alt er under konstant forandring. Det ene øjeblik kan procedurerne være på én måde, og det næste øjeblik kan de blive ændret. De skal kort sagt være omstillingsparate, praktiske, energiske, opfindsomme og gode til at finde på løsninger,” siger viceinspektøren.

Betjentene skal desuden vænne sig til et meget tæt samarbejde med nye aktører såsom Dansk Flygtningehjælp, Røde Kors, Nordsjællands Politi, Rigspolitiet og Udlændingestyrelsen.

”Men det er jo fængselsbetjentene, der bliver det faste omdrejningspunkt – det er dem, der kommer til at være her 24 timer i døgnet, 365 dage om året,” siger Lars Rau Brysting.

RELATIONER FREM FOR MAGT

Selvom viceinspektøren forventer få konflikter på udrejsecentret, skal betjentene vide, hvad de må og ikke må, hvis der skulle opstå tilspidsede situationer. Og her er det vigtigt at huske, at beboerne ikke er frihedsberøvede.

”De kan vælge at gå, når de har lyst. Så ligesom i pensionerne må vi ikke anvende magt eller visitere personer eller beboelsesrum. I tilfælde af konflikter skal betjentene forsøge at løse det gennem dialog. Hvis det bliver for voldsomt, må de trække sig ud af konflikten og ringe efter politiet.”

De kommende fængselsbetjente skal altså vænne sig til en anden myndighedsopgave, hvor relationsarbejdet er i centrum – hvilket kan være udfordrende i forhold til personer, som ikke taler dansk eller engelsk.

”Man kan sammenligne det med Ellebæk, hvor vi får omkring 90 nationaliteter igennem i løbet af et år. Og det er langt fra altid, man kan tale med dem. Så må man jo kommunikere på anden vis. Man kommer langt med god vilje – og tegnsprog,” siger Lars Rau Brysting.

Jo bedre betjentene kender beboerne, jo nemmere er det at tale konflikter ned. Og de vil uundgåeligt opstå, når så mange mennesker skal bo sammen i et center.

”Det kan være, at en beboer spiller høj musik på ukristelige tidspunkter, eller at en anden hænger vasketøj op rundt omkring. Det kan give gnidninger, og det må betjentene ind og tale med dem om, hvordan de kan få løst.”

SAMDRIFT MED ELLEBÆK

Det er ikke helt tilfældigt, at Udrejsecenter Sjælsmark placeres blot 1,8 kilometer fra Institutionen Ellebæk, der er beslægtet både i forhold til arbejdsopgaver og beboere. Og der kan vise sig at være store fordele ved samdrift mellem de to institutioner, mener Lars Rau Brysting.

”De kan hjælpe hinanden med afløsning, personale, daglige opgaver og i forhold til sikkerheden. Hvis der for eksempel går ni betjente ovre på Ellebæk, og personalet på Sjælsmark pludselig får brug for hjælp – er hjælpen jo inde for nær rækkevidde. Det giver både fleksibilitet og en god tryghed for personalet.”

TALETØJET I ORDEN

Viceinspektøren planlægger at tage et antal fængselsbetjente med fra Ellebæk til Sjælsmark og dermed udnytte deres erfaring i opstarten af udrejsecentret.

En af dem der gerne vil med til Sjælsmark, er Henrik Ladefoged, der har været fængselsbetjent på Ellebæk i 21 år. Han håber på at kunne starte på en travl og anderledes arbejdsplads.

Henrik Ladefoged har været fængselsbetjent på Institutionen Ellebæk i 21 år. Nu håber han på at være med til at starte en ny og anderledes institution op – og til at benytte sit sprogere til at hjælpe de kommende beboere på Udrejsecenter Sjælsmark.

”Det kan blive spændende at være med til at starte noget nyt. Det vil helt sikkert blive noget andet end, hvad jeg er vant til fra Ellebæk. Her er beboerne jo fængslet, fordi de har gjort noget kriminelt. Så noget af det jeg glæder mig meget til, er at få brudt de stive rammer og arbejde i et mere fleksibelt miljø.”

Det passer ham derfor godt, at dialogen og relationsarbejdet kommer højt på dagsordenen: ”Jeg tror, det kommer til at handle meget om at have taletøjet i orden. Og der er jeg personligt så privilegeret, at jeg taler både fransk, tysk og engelsk. Det giver den lille fordel, at jeg kan tale med stort set alle – for de fleste af dem vi har, kan et af disse tre sprog.”

OMRÅDEDIREKTØR: DET BLIVER EN SPÆNDENDE OPGAVER

Også den nye områdedirektør for København og Nordsjælland, Ina Eliassen, er spændt på at følge opstarten af Udrejsecenter Sjælsmark.

”Det bliver en ny og anderledes opgave. Det kræver betjente, som brænder for at starte noget nyt op fra bunden, og som samtidig interesserer sig for denne her gruppe mennesker og deres særlige situation.”

Som inspektør for Københavns Fængsler – der samarbejder med Ellebæk om at rekruttere og oplære personale – har hun haft fornøjelsen af at tale med nogle af de betjente, der har vist interesse for stillingerne.

”Jeg har mærket den her pionerånd i flere af de betjente, jeg har talt med – de har allerede flere konkrete idéer til, hvordan man kan skabe ro for de her mennesker. Det har været meget imponerende at opleve,” siger hun.